

Stockholm den 20 februari 2012

Justitieminister Beatrice Ask
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Lagar för allemansrätt, strandskydd, hemfrid och äganderätt enligt Europakonventionen

Domstolen i Strasbourg fällde den 23 september 1982 Sverige i målet Sporrang-Lönnroth för brott mot artikel 1 i Europakonventionens Första Tilläggsprotokoll med skydd för äganderätten. Svenska myndigheter befanns medvetet ha agerat i strid med en rättsstats ideal trots att Sverige varit en av Europarådets grundare och undertecknat Europakonventionen om de Mänskliga Rättigheterna redan den 4 februari 1952.

Sverige har fällts för brott mot konventionens egendomsskydd fler gånger, nämligen fallen Hellborg mot Sverige 2006 samt Allard mot Sverige 2003.

Flera fällande domar synes vänta, om inte lagstiftningen omarbetas på väsentliga punkter. Vi finner att såväl allemansrätt och strandskydd som hemfrid och äganderätt saknar tillämpliga lagar, som preciserar deras respektive balans mot varandra, det som lagar är till för.

Regeringsformen 2 kap 15 § har en text som uppfyller konventionens krav på skydd för äganderätten fram till den sista meningen: *Alla skall ha tillgång till naturen enligt allemansrätten oberoende av vad som föreskrivits ovan.*

Då inga begränsningar av allemansrätten införts någon annanstans, gör den här citerade meningen hela paragrafen meningslös vid konflikt mellan äganderätt och allemansrätt. Det anstår inte en rättsstat och vi är övertygade om att domstolen i Strasbourg anser detsamma.

Medborgarrättsrörelsen MRR kräver att en allsidigt sammansatt utredning skyndsamt tillsätts med uppdrag att för de rubricerade områdena föreslå lagar med full förenlighet med Europakonventionen.

En utredning på regeringsnivå fordras

I bilagorna redovisas några missförhållanden, som orsakats av det oklara innehåll, som dagens juridik ger äganderätt och allemansrätt. De är bara exempel och inte en fullständig genomgång av problemkomplexet. Syftet med denna skrivelse är att förmå regeringen att tillsätta en utredning med tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att ta sig an hela problemkomplexet.

Den utredningen måste läggas på regeringsnivå. Problemen berör flera departement. Den översyn av allemansrätten, som nu genomförs av Naturvårdsverket, kan endast ses som en källa till information. Då målsättningen måste vara att fastställa tydligare gränser just för Naturvårdsverkets kompetens och verket hittills visat stora brister i omdömet beträffande sitt bemyndigande, är det uteslutet att utreda frågorna där.

Det är självklart att utredningen måste få en sammansättning med representanter för alla legitima intressen, d.v.s. både stora och små markägare, företrädare för småföretag och intressenter för naturvård och turism samt experter på Europakonventionen.

Med vänliga hälsningar
MEDBORGARRÄTTSRÖRELSEN

Dick Erixon
Ordförande

Bilagor:

1. **Bakgrund.** Ett sammandrag ges av vad som lett fram till dagens situation, samt jämförelse mellan rättigheternas prioritet i förhållande till varandra.
2. **Gunnar Wiktorsson**, författare till *Den grundlagsskyddade myten*. Synpunkter med en sakkunnig och omfattande genomgång av allemansrättens tillkomst med kritik av dess och strandskyddets tillämpning.
3. **Gunilla Sellberg**, miljöjurist. Yttrande över Naturvårdsverkets rapporten om allemansrätten.
4. **Jonas Lönnroth**. Yttrande över samma rapport utgående från egna erfarenheter av målet Sporrong-Lönnroth där Sverige fälldes.
5. **Per Gräslund**, skärgårdsbo som utsedd till Östergötlands Naturvårdare 2010 vid Naturskyddsföreningens länsstämma i Söderköping, ger synpunkter på mål och medel för att nå biologisk mångfald i skärgården där han betonar att samspel är bättre än maktspråk.